

AKF Prøvetakingsprosedyre rusmiddelanalyser i hår

Forfatter: Siri Gotvassli

Gyldig fra: 27.09.2024

Revisjon: 2.0

Godkjent av: Dejana Todorovic

Revisjonsfrist: 27.09.2026

ID: 43964

Hensikt og omfang

Prosedyren omfatter prøvetaking til analyse av basispakke og/eller EtG i hår.

Prosedyren omfatter både medisinske og sanksjonære prøver (jf. [Veileder IS-2231 Prosedyrer for rusmiddeltesting](#)).

Prøvetakingssett

Avdeling for klinisk farmakologi har utarbeidet et eget prøvetakingssett som må benyttes til prøvetaking og forsendelse av hårprøver.

Kontakt avdelingen for utstyr til prøvetaking og forsendelse.

For mer informasjon og bestilling av prøvetakingsutstyr, se www.stolav.no/farma.

Avdelingen kan også kontaktes på telefon 72 82 91 00, hverdager mellom kl. 08.00 og 15.30.

Korrekt utfylling av rekvisisjonen

- Bekreft prøvegivers identitet, ved gyldig legitimasjon dersom vedkommende ikke er kjent for prøvetaker.
- Fyll ut opplysninger om rekvirent.
- Fyll ut opplysninger om prøvegiver: fødselsnummer (11 siffer) og fullt navn.
- Før opp alle legemidler inntatt fast eller sporadisk det siste året.
- Kryss av for ønskede analyser.
- Før på rekvisisjonen dersom prøven er tatt andre steder enn hode (armhule, bryst etc.). NB! EtG analyseres kun i hår fra hodet. Vi utfører ikke analyse av EtG i hår fra andre steder på kroppen.
- Angi hvor langt tilbake i tid prøven ønskes analysert (1 cm = 1 mnd) og om håret er behandlet (farget/bleket/stripet/permanent).
- Kryss av for korrekt prøvemateriale.
- Før på prøvetakingsdato og tidspunkt for når hårprøven er avgitt.

- Fyll ut opplysninger på hårkonvolutten.

Tillegg for sanksjonære prøver:

- Fest nummerert etikett på rekvisisjonen.
- Kryss av for «Sanksjonær prøve jf. IS-2231».
- Både prøvegiver og prøvetaker signerer på angitt sted på rekvisisjonen.

Prøvetaking

- Vask hendene før prøvetaking.
- Saksen skylles i vann, vaskes med etanol og tørkes godt.

- Isolér en bunten med hår fra toppen av bakhodet.
- Bruk en hyssing som bindes rundt hårbunten før klipping.
- Klipp så nær hodebunnen som mulig.
- **Bunten må være tykk nok, minimum 15 mg per cm** (ca. 1 cm bred når hårene ligger parallelt).

Bildene viser hårmengde tilsvarende 15 mg per cm (lengde 3 cm, vekt 45 mg).

Nødvendig prøvemengde:

Basispakke **eller** EtG, **medisinske og sanksjonære** prøver:

- **To** hårbunter

Basispakke **og** EtG, **medisinske** prøver:

- **Tre** hårbunter

Basispakke **og** EtG, **sanksjonære** prøver:

- **Fire** hårbunter

Spesielt for analyse av EtG:

Håret må være **minimum 3 cm** langt.

EtG kan ikke analyseres i kroppshår.

- Plasser den enkelte hårbunten i hver sin konvolutt.

- Hårbunten plasseres i bunnen av konvoluttet, med vekstretning som angitt på konvoluttet.

- Konvoluttet forsegles med forseglingsetikett.

Tillegg for sanksjonære prøver:

- Prøvegiver skal bevitne håndtering, forsegling og merking av prøvene.
- Kontroller at etikett på rekvisisjon og forseglingsetikett på hårkonvolutt har samme nummer.

Forsendelse

For medisinske prøver:

- Legg hårkonvoluttene direkte i fraktkonvolutt sammen med rekvisisjonen. Flere prøver kan legges i samme fraktkonvolutt.

For sanksjonære prøver:

- Hårkonvoluttene legges i den ene lommen i beskyttelsesposen av plast.
- Rekvisisjonen legges i den andre lommen i beskyttelsesposen av plast.
- Beskyttelsesposen lukkes og forsegles.
- Beskyttelsesposen legges i fraktkonvolutt. Flere prøver kan legges i samme fraktkonvolutt.

Foto: Nils Lian, Kommunikasjonsavdelingen, St. Olavs hospital